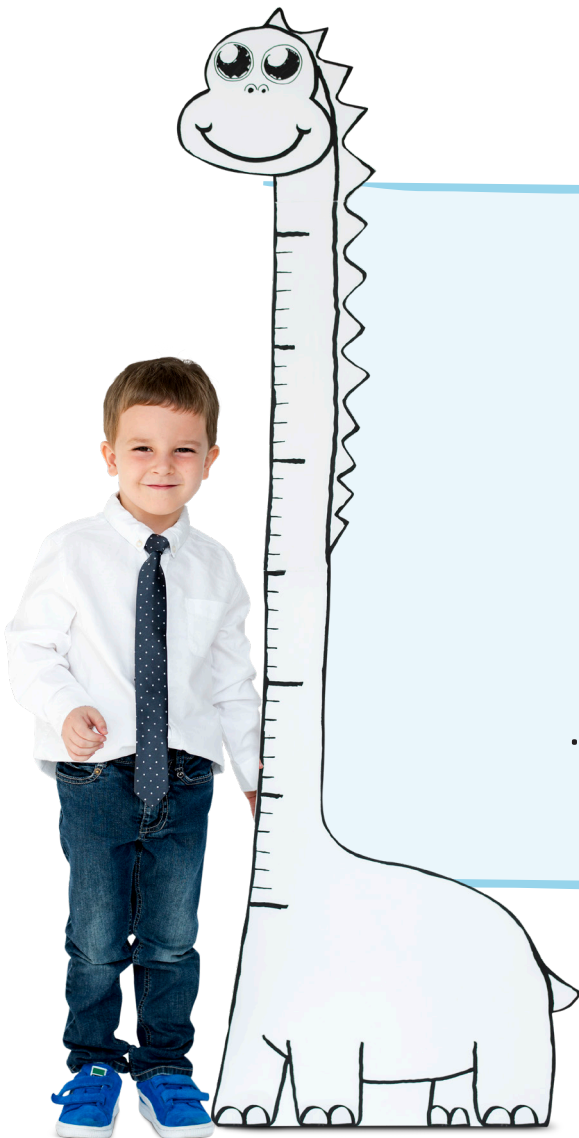

הוראה מותאמת פרט בכיתה ההטרונגנית - בעת למידה מרחוק

ילד / עידית ברק
מה צריך ילד?
מקום
שיוכל לגבּה.
ומבגר אחד
שיעזר לו עם התקרה.

רכזים יקרים,

אנחנו עוד רחוקים מלהבין את התקופה שבה אנו חיים ואת ההשלכות שלה על חיינו בכלל ועל תהליכי הלמידה וההוראה בבית-הספר בפרט. אך דבר אחד ברור - איננו יכולים להמשיך וללמד בדיוק באותו האופן שבו לימדנו עד כה. הלמידה מרחוק מחייבת אותנו לחשוב אחרת, להתנהל אחרת ולבנות באופן שונה את יחידות ההוראה. אך עדיין עלינו לזכור, שמבנה הכיתה ממשיך להיות הטרוגני, וההטרוגניות אף מועצמת ומתרחבת גם להיבטים נוספים.

האתגר של המורה לתת מענה לכלל הצרכים הייחודיים של תלמידיו בכיתה נותר שריר וקיים. השוני הוא בחסמים העומדים בפני התלמידים והמורים, והמענים הייחודיים שאנו יכולים להיעזר בהם על מנת להסיר חסמים אלה. אם נחזור לשיר הנפלא של עידית ברק, התלמידים עדיין זקוקים לאותו מבוגר ש"יעזור לו עם התקרה", אך הכלים שהמורה ישתמש בהם יהיו מגוונים יותר.

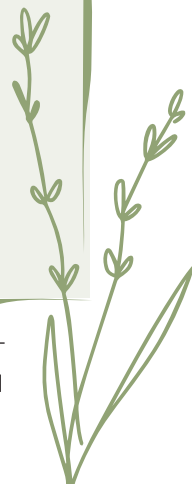
התייחסתי לתלמידים, אך לא רק הם זקוקים לאותו מבוגר משמעותי, גם המורים זקוקים לעזרה. גם המורים מבקשים לגבוה, וזקוקים לאותה דמות ש'תסייע להם עם התקרה'. וכאן אתם מצטרפים, רכזים יקרים. עזרו למורים לזהות את החסמים (התקרות) העומדים בפניהם וסייעו להם באיתור הכלים המאפשרים להסיר אותם ולפתח תהליכי הוראה-למידה המותאמים לפרט גם בעת למידה מרחוק.

לצד זאת, סייעו למורים לזהות את הפוטנציאל הטמון בהוראה בתקופה זו, לא רק קשיים היא יוצרת אלא גם הזדמנויות, במיוחד עבור תלמידים הזקוקים למענים ייחודיים. אתרו איתם את ההזדמנויות וייעצו להם כיצד למנף הזדמנויות אלו על מנת לקדם את התלמידים ולצמצם ככל האפשר פערים שנפערים.

אני מאחלת לכם הצלחה בתפקידיכם החשוב,

מוריה טלמור

ממונה שילוב והכלה
היחידה לטיפול בפרט
אגף א לחינוך יסודי

רקע על מעבר מלמידה בלמידה מרחוק במצב חירום ללמידה מרחוק כשגרה

בחודש מרס 2020 מערכת החינוך נדרשה לשינוי דרמטי בדרכי ההוראה, הלמידה והערכה. המושג הרווח היה למידה מרחוק או למידה מהבית.

קריאה של ספרות מקצועית ושיח עם אנשי מקצוע הובילו לצורך בהבחנה בין שני מושגים דומים אך שונים - למידה מרחוק בעת חירום (emergency remote teaching) ולמידה מרחוק (distance learning).

המחצית הראשונה של 2020 (החל מחודש מרס) התאפיינה בהוראת חירום מרחוק (ERT) - למידה כזאת אמורה לשמש מעבר זמני ממצבי ההוראה הרגילים למצבי הוראה שבהם הופכת ההוראה מרחוק (בדגמים השונים שלה) להיות שגרת הלמידה.

לקראת סוף שנת הלימודים תש"ף ולקראת שנת הלימודים תשפ"א אנחנו נערכים ללמידה שבה יהפכו אלמנטים של למידה מקוונת ולמידה מרחוק לחלק משגרת הלמידה ולא לפתרון זמני במצב חירום. למידה כזו נקראת distance learning או online learning

במסמך זה נתייחס ללמידה מרחוק כאל למידה מתוכננת, למידה שבשגרה, גם אם רכיבים משמעותיים ממנה "ייעלמו" עם היעלמות סכנת הקורונה.

למידה מרחוק אינה בהכרח למידה דיגיטלית ו/או למידה סינכרונית

במרוצת יישום תהליכי הלמידה במערכת החינוך בחודשים מרס-יוני 2020 התפתחה ההבנה, שלא ניתן ללמד את התלמידים אך ורק בלמידה סינכרונית, והסיבות לכך רבות ונעוצות בבעיית הנגישות של התלמידים לאמצעי קצה ובקשיים הנלווים לישיבה ממושכת ליד מחשב, ועוד.

המודל שנחשב ליעיל ביותר נקרא Blended learning - למידה משמעותית ויעילה, שמשולבים בה למידה במפגשים סינכרוניים, פעילות עצמית בסביבה אסינכרונית ולמידה פנים מול פנים בכיתה הפיזית.

עושר של חומרים תומכי הוראה ולמידה

ההתגייסות וההתאמה לצורכי השעה הייתה מהירה. חומרים קיימים נשלפו ואחרים רבים נכתבו, כמו הנחיות לשימוש בכלים השונים, המלצות למודלים מגוונים להוראה וללמידה מרחוק, ושיקול הדעת הנדרש בבניית יחידות הוראה ומתווים לפיתוח מקצועי.

בנוסף, נבנתה מערכת השידורים הלאומית, הכוללת אלפי שיעורים מצולמים בתחומי הדעת השונים לאורך כל הרצף החינוכי.

להמחשה נציג רק חלק מהכלים הקיימים

אחד האתגרים המשמעותיים ביותר שבפניהם ניצבת מערכת החינוך הוא היכולת לתת מענה לפרט בתוך הכיתה ההטרוגנית. ההטרוגניות הזו לא נעלמת בעת למידה מרחוק. במקרים רבים היא אף עשויה להתרחב להיבטים נוספים ו/או עוצמתה מודגשת יותר (הטרוגניות ביכולת הטכנולוגית, במידת התמיכה הניתנת לתלמיד בבית, ביכולת הלמידה העצמית ועוד).

למידה מרחוק יכולה לזמן התבוננות והיכרות טובה יותר עם הפרט בכיתה והתנסות בניהול תהליכי הוראה ולמידה המותאמים לפרט. המיומנויות המשתכללות בעת ההוראה והלמידה מרחוק יכולות לשרת את המורים והתלמידים גם בעת שגרה.

יותר מתמיד בעת הזו חשוב, שבחירת דרכי ההוראה והלמידה תהיה מותאמת למאפייני בית-הספר, למאפייני המורה ולמאפייני התלמידים, ובהיבטים מסוימים גם להורים. על דרכי ההוראה שנבחרו להיות מכוונות להסרת חסמי למידה והוראה (קצרי טווח או ארוכי טווח).

1. הוראה מותאמת (מונגשת) פרט

א. חסמי הוראה ולמידה בעת למידה מרחוק

חסמי למידה הם כל אותם גורמים מעכבים הנוצרים בחיבור בין התלמיד, המורה, תחום הדעת והמתודה. על-פי תפיסת העיצוב האוניברסלי, דומים חסמים אלה לדלתות נעולות, לעיתים שקופות, שאותן עלינו לזהות, למצוא את המפתח המתאים להן, ולפתוח אותן או את הדרכים העוקפות אותן. מרגע שנזהה את קיומה של הדלת יסתמן סיכוי סביר שגם נדע להתאים לה מפתח.

חסמים שמקורם
במאפייני המתודה
/ מיומנות

חסמים שמקורם
במאפייני תחום
הדעת

חסמים שמקורם
במאפייני המורה

חסמים מכווני
אוכלוסיות
תלמידים

א.1. זיהוי חסמים מכווני אוכלוסיית תלמידים והמענים המתאימים להם

ישנם חסמים הנובעים ממאפייני האוכלוסיות השונות של התלמידים לצד המאפיינים האישיים של כל תלמיד ותלמיד, ויש שהקשיים בקרב אוכלוסיות מסוימות באים לביטוי בשכיחות גבוהה.

בפרק זה נעסוק בסוגים שונים של אוכלוסיות - תלמידים מחוננים, תלמידים עם מוגבלויות, תלמידים עולים ותלמידים בסיכון. החלוקה כאן היא כמובן מלאכותית. שכן, ילד יכול להיות גם כבד שמיעה וגם מחונן ו/או עולה למשל, ולא לכל התלמידים השייכים קטגורית לאותה אוכלוסייה יש בהכרח את אותם חסמים. אך עדיין יש חשיבות גדולה להכיר חסמים בעלי שכיחות גבוהה בהתייחס לאוכלוסייה נתונה, על מנת לדעת לזהות אותם במידת הצורך ולתת להם את מענה מתאים.

את החסמים והמענים הרלוונטיים ליקטנו מתוך חומרים שנכתבו במשרד החינוך ובמקורות נוספים.

תלמידים
מחוננים

תלמידים
עולים חדשים

תלמידים
בסיכון

תלמידים עם אוטיזם
(עמ' 7-8) (שקופיות 38-43)

תלמידים עם מוגבלות פיזית
או מחלות מיוחדות
(עמ' 4-6) (שקופיות 85-93)

תלמידים כבדי שמיעה וחירשים
(עמ' 13-15) (שקופיות 73-79)
התאמת זום

תלמידים עם הפרעות נפשיות
(עמ' 11-12) (שקופיות 63-72)

תלמידים עם מוגבלות ראייה
(עמ' 16-19) (שקופיות 80-84)

תלמידים עם הפרעות התנהגות
(עמ' 9-10) (שקופיות 63-72)

תלמידים עם לקות למידה
והפרעות קשב
(עמ' 28-30) (שקופיות 50-62)
(מסמך של אגף לקויות למידה
והפרעות קשב, שפ"י)

תלמידים עם מוגבלות שכלית
התפתחותית
(עמ' 20-27) (שקופיות 45-49)

א.2. זיהוי חסמים מכווני אוכלוסיית המורים

למורים ישנם חסמים, וגם הם זקוקים למי שיזהה איתם את החסמים ויסייע במציאת מענים. כחלק מתהליך ההדרכה יש לסייע לאנשי הצוות החינוכי לזהות את החסמים שלהם וליצור עימם את המענים הנדרשים יחד עם מנהל/ת בית-הספר.

להלן חסמים אפשריים - דוגמאות בלבד, את יתר החסמים יש לאתר בשיח משותף עם המורים.

קשיי התארגנות לקראת
תהליכי הוראה לא מוכרים

מצוקה רגשית
בשל קשיי השעה

רתיעה משימוש בטכנולוגיה

קשיים בהתנהלות עם ההורים

קשיים בניהול ההטרוגניות

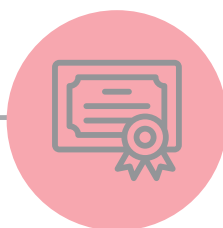

רגע לפני שממשיכים

גם בעמודים הבאים תמצאו דוגמאות לחסמים רבים, כולם כתובים בדגם זהה, וכולם נועדו לסייע לכם לתכנן באופן מיטבי את יחידות ההוראה מרחוק. חשוב לזכור, מדובר בדוגמאות בלבד. הערך המשמעותי ביותר לאגרת זו הוא בהעלאת המודעות לחשיבות איתור חסמי למידה ובמציאת מענים להסרתם. המידע בפנים, הוא חלקי, הן בבחינת החסמים המתוארים והן בהצעות למענים. רוצים לשדרג את האיגרת? שנו אותה! הוסיפו חסמים נוספים בכל ארבעת הממדים המתוארים: חסמים של התלמיד, של המורה, של תחום הדעת ושל המתודה הנדרשת. שנו גם את החסמים הקיימים, הוסיפו טיפים משלכם, הוציאו החוצה כלים שאינם משרתים באופן מיטבי לטעמכם את הסרת החסם והוסיפו כלים משלכם. צרו בעזרת צוות המורים בבית הספר את מפת החסמים והמענים הבית ספרית. הכלי הזה הוא שלכם ובשבילכם עשו בו כרצונכם.

לצורך כאן מצורף [קישור](#) למסמך זה גרסה פתוחה המאפשרת עריכה ושימוש חוזר בתבנית החסמים.

א.3. זיהוי חסמים מכוונוני תחום הדעת

חסמים המאפיינים
לימוד מתמטיקה

חסמים המאפיינים
מקצועות רבי-מלל

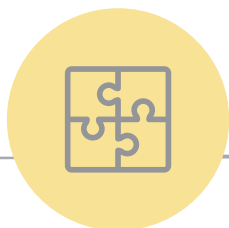
חסמים המאפיינים
לימוד תנ"ך

א.4. זיהוי חסמים מכווני מיומנויות ומתודות

חסמים אפשריים

לחיצה על כל אחד מהריבועים תוביל למסמך קצר המתאר את החסם, האוכלוסיות שחסם זה נמצא משמעותי עבורן והצעה למענים אפשריים.

קושי בשמירה על קשב
לאורך יחידת הלימוד

קושי במעבר בין משימות
ובין יחידות לימוד
וכניסה למטלה

קושי במעקב אחר טקסט כתוב

העדר תחושת שייכות חברתית

קושי רגשי המשפיע
על מעורבות בשיעור

קושי בהתארגנות לקראת /
בתוך משימות

מוטיבציה נמוכה ללמידה

קושי בהבנת משימות /
הוראות

ב. זיהוי יתרונות בלמידה מרחוק

למרות הנטייה שלנו לזהות בכל מה שקשור למגפת הקורונה והלמידה מרחוק רק את הקשיים והאתגרים, חשוב לדעת, שלמידה מרחוק גם יתרונות רבים, שאותם ניתן לנצל לצורך קידום התלמידים והסרת החסמים שלהם.

1 פריצת פרק הזמן של הלמידה

למסגרת הלמידה האסינכרונית לא חייבים להקצות יחידות בנות 45 דקות או לתחום אותן בזמן. התלמיד יכול לבחור את השעה הנוחה לו לביצוע המטלות.

2 התאמה לקצב הלמידה האישי של התלמיד

קצב הלמידה של התלמיד בלמידה מרחוק אינו תלוי בקצב הכיתתי. התלמיד יכול לקרוא בקצב המתאים לו ולשכתב את הטקסט בקצב שלו. וכל זאת, מבלי לחוש שהוא אינו עומד בקצב של הכיתה.

3 התאמה לקצב עיבוד המידע

הקלטת השיעורים או שליחת שיעורים מצולמים, למידה בעזרת סרטונים ועוד מאפשרים לתלמיד לעצור את השיעור כאשר הוא זקוק להפוגה או לזמן עיבוד נתונים, להאט את קצב שמיעת השיעור או לחלופין להאיץ אותו - ובכך להתאים את קצב הלמידה לקצב החשיבה ולעיבוד הנתונים. בנוסף, התלמיד יכול לחזור שוב ושוב לשיעור המצולם על מנת להפנים באופן מיטבי את החומר.

4 פריצת גבולות הלמידה

הלמידה אינה מוגבלת לחלל מסוים - כגון חלל הכיתה או אפילו השולחן האישי של התלמיד - בחלק מסוים של זמן הלמידה הוא יכול ללמוד בעמידה, בשכיבה על השטיח, או אפילו תוך כדי ביצוע פעילות כלשהי. לחלקנו נראה שלא ניתן ללמוד באופן הזה, אבל עבור חלק מהתלמידים הגיוון הזה יאפשר להם להישאר קשובים.

1

2

3

4

5

תקשורת בין-אישית בתנאים נוחים

נכון, אין כמו קשר פנים אל פנים. אבל לצד היעדר מסוים של אינטימיות יש בשיחה דרך הזום אפשרות ליצור תקשורת בתנאים נוחים יותר, ללא רעש רקע של בית-הספר, ללא חשש שתכף יישמע צלצול, ללא תלמיד שמציץ פנימה. ואם יוצרים את התנאים המתאימים - תאורה טובה, מצלמה ממוקדת, מיקרופון ואוזניות, חדר שקט, התלמיד יוכל להרגיש שהמורה כל כולו מרוכז בו. ובכלל, ישנם דברים שאולי נוח יותר להגיד ממרחק.

6

התאמה של שיטת הלמידה לתלמיד

לא לכולם ולא כל הזמן, אך ישנם תלמידים שדרך ההוראה בזום היא זו המתאימה להם - יחידות הוראה קצרות, עבודה בקבוצות קטנות, למידה פעילה יותר, רלוונטית יותר.

7

למידה ללא הסחות דעת

עבור תלמידים עם הפרעות קשב וריכוז יכולה הלמידה בכיתה להציב אתגר מתמשך - כל תזוזה של תלמיד, כל רעש רקע בחוץ יכולים להסיח את דעתו. הלמידה בבית, במידה שנוצרים התנאים המתאימים יכולה להתאים יותר ולאפשר למידה שקטה.

8

התאמה לדרך למידה מועדפת

לעיתים קרובות נשמע את ההורים אומרים - "אבל בבית הוא שעות על המחשב". ובכן, בלמידה מרחוק זה מה שנדרש לעיתים מהתלמיד לעשות - לעבוד שעות רבות באמצעות המחשב.

9

שינוי תהליכי החשיבה

לעבודה באמצעות מחשב יתרונות המסייעים לתלמידים עם קשיים ו/או עם הפרעות קשב וריכוז. המחשב סובלני לטעויות, קל לתקן - שגיאות כתיב, טעויות ניסוח, לטעות - ולא נשאר תיעוד. התלמיד יכול לכתוב באופן אסוציאטיבי ולאחר מכן לסדר את הדברים באופן לוגי. הוא יכול לכתוב באופן מתומצת ולאחר מכן לפתח פיסקה מורחבת. התלמיד יכול להשתמש בכלים כגון 'כתיבה ברמות' 'עקוב אחר שינויים' 'אוצר מילים' 'איות ודקדוק' על מנת לשפר את תוצריו הכתובים, או על מנת לעבד באופן יעיל טקסט נתון. בנוסף, שימוש בכלים שבעזרתם יוצרים מפות חשיבה מאפשר לתלמיד לחשוב בדרך מסודרת ומקושרת יותר.

10

שימוש בכלים מארגנים

העבודה באמצעות המדיומים השונים מאפשרת למורה ולתלמיד להיעזר בכלים רבים שבכיתה שבעת שגרה הוא עושה בהם שימוש פחות או שאיננו משתמש בהם כלל - כלים לארגון תלמידים, כלים לתכנון, כלים למדידת זמן, כלים ללמידה דרך משחק ועוד.

11

שימוש בכלים המאפשרים הקראה של טקסטים

עבור תלמידים עם קשיים משמעותיים בקריאה - קריאת טקסט באופן מקוון מאפשרת להשתמש בתוכנות הקראה ובכך להסיר חסם משמעותי. תוכנות כמו 'word 365' ['עלמה רידר'](#) ['עלמהפדיה'](#).

12

שימוש בערוצי למידה מגוונים

אפשר שהמידע ייקלט לא רק דרך קריאה אלא גם באמצעים חזותיים או באמצעות [הסכתיים](#) (פודקאסטים). אפשר לנהל למידה כזאת גם בשגרה אך היא נגישה יותר בעת למידה מרחוק.

13

הפחתת תחושת ההדרה של התלמידים או תחושת מסוגלות נמוכה

בלמידה מהבית התלמיד חרד פחות לפגיעה במעמדו בכיתה בשל היותו מתויג כתלמיד מתקשה - המורה יכולה להטיל על התלמיד משימות המותאמות לו אישית, להתאים לו את הטקסט (משוכתב או מנוקד) מבלי שיתר חבריו לכיתה ידעו זאת.

להרחבה על אודות טכנולוגיות מסייעות לתלמידים למגוון צרכים ניתן לקרוא בעלון למדריכי הכלה - [טכנולוגיה מסייעת](#).

2. מזיהוי חסמים של הפרט להוראה אוניברסלית

עד כה נגענו בקשייו של הפרט ובחסמים הנוצרים בקשר בין המורה, התלמיד, המתודה ותחום הדעת. יחד עם זאת, כמו בעת שגרה, כך גם בלמידה מרחוק המורה הבודד מתקשה לתת מענה פרטני לכל אחד מהתלמידים ואולי אף אין בכך צורך מתמיד. תפיסת העיצוב האוניברסלי ללמידה מכוננת להוראה לכלל הכיתה תוך התחשבות בצורכי הפרט. נקודת המוצא של התפיסה היא תהליך התכנון של השיעור המכוון להסרת חסמים, שעשוי לצמצם בהמשך את הצורך לתת מענה ייחודי לתלמיד הזקוק לכך, ויהיה מותאם למרבית התלמידים בכיתה (סללת את הדרך לאחד, סללת את הדרך לרבים)¹.

לעיתים קרובות אותו מענה יכול לשרת את צורכיהם של כמה תלמידים בכיתה מבלי לפגוע בצרכים של תלמידים אחרים.

ניתן להשוות זאת להבחנה שבין בניית מנה אישית לכל אחד מהסועדים - מנה צמחונית המוגשת לנעמה, מנה טבעונית המוגשת לרונית, מנה נטולת גלוטן המוגשת ליואב, מנה ללא תיבול המוגשת למיכאל ... לבין יצירת מזנון המכוון לכלל הסועדים, המכיל סוגים שונים של מזונות שכל אחד יכול לבחור לעצמו מתוכם את המזון המתאים לו.

עוד על עיצוב אוניברסלי ללמידה ניתן לקרוא [בעלון למדריכים](#)

1 אין הדבר אומר שאין צורך במתן מענה ברמה קבוצתית או אישית לתלמידים בהתאם לצרכים שמתגלים.

א. עקרונות אוניברסליים בשיעור בעת למידה מרחוק

את עיקר המידע ניתן לקרוא במסמך הבא:
[כשלקות למידה והפרעת קשב פוגשות את הלמידה המקוונת מרחוק](#)
(עמודים 14-18).

מסמך זה מתייחס לעקרונות כגון: סביבת הלמידה וההוראה, חיבור לשיעור קודם, חיבור לשיעור הנוכחי, יצירת מבנה שיעור מיטבי, שיתוף התלמיד בשיעור, שימוש במאפיינים חזותיים והבעת ידע בדרכים חלופיות. מומלץ לקרוא את המסמך '[עשרים עקרונות מפתח מתחום הפסיכולוגיה להוראה ולמידה](#)'. מסמך זה אומנם לא נכתב בראי העיצוב האוניברסלי ללמידה, אך עקרונותיו הם בהחלט אוניברסליים ויכולים לשרת את המורים בדרך לבנייה ולניהול יחידות הוראה מיטביות.

7 צעדים לתכנון שיעור אוניברסלי

בתכנון שיעור אוניברסלי נדרש בראש ובראשונה תכנון מושכל המביא בחשבון את כל מה שהמורה יודע על התלמיד, על עצמו, על תחום הדעת ועל דרכי ההוראה שהוא מעוניין להשתמש בהן. מלבד הידע הוא נעזר בניסיון קודם שלו, בניסיון הקודם של תלמידיו ואולי אף של העמיתים שלו. על תכנון ההוראה להתבסס על דיאלוג שהמורה עורך עם עצמו ועם תלמידיו.

הגדירו מטרות - לימודיות, רגשיות וחברתיות ליחידות ההוראה הבאות.

בחנו את מאפייני החומר הנלמד ודרך ההוראה המתוכננת, ואתרו חסמי למידה אפשריים על סמך היכרותכם עם התלמידים שלכם. היזכרו בפעולות שהובילו לרמת מעורבות גבוהה ובפעולות שהובילו לרמת מעורבות נמוכה בשיעור.

נהלו שיח עם התלמידים שלכם - במליאה, בקבוצות קטנות, באופן פרטני. בקשו מהם לתאר את הקשיים שלהם בעבודה אישית וקבוצתית ובשיעורי מליאה, ואת הדברים שלהם הם זקוקים על מנת להצליח טוב יותר בשיעור. תעדו את המידע.

תכננו את השיעור בהתאם למידע שצברתם על אודות החסמים האפשריים. בנו את השיעור באופן שייתן מענה לחסמים, והשתמשו בעקרונות שלמדתם על בניית שיעור אוניברסלי בלמידה מרחוק. ודאו כי המענים המוצעים מיטיבים עם תלמידים רבים מבלי שיחוש שמדובר בהתאמה אישית.

נהלו את השיעור כמתוכנן. היו ערים לתגובות התלמידים, למידת המעורבות שלהם, לקשיים שהתעוררו ולמידת האפקטיביות של הפעולות שנקטתם להסרת חסמים. היו גמישים לבצע שינויים במהלך השיעור. ודאו שבשיעור מוצע מגוון של דרכי ייצוג ודרכי הבעה, והשתמשו במגוון דרכים להעלאת רמת המעורבות של התלמידים.

שוחחו עם התלמידים. ספרו על שיקולי הדעת שלכם באופן שאינו יוצר תיוג של תלמידים ספציפיים. בדקו אילו מהמענים השיגו את מטרותם, ואילו חסמים נוצרו במהלך השיעור. שאלו אותם למה הם זקוקים (מה החמצתם).

השתמשו בכל הידע שצברתם בכדי לתכנן את יחידת ההוראה הבאה.

1

2

3

4

5

6

7

רְחוּק / מֵתָן פּוֹרֵת

איך מתקרבים אל תלמיד,
מרחוק?
והאם בליבו יש עֶצָב
או צְחוּק?

איך מגלים את נפשו?
לא ידוע.
הוא רחוק, מעורפל,
ותחום בריבוע.

היכבה מצלמה ויסתיר את פניו?
יחייך בשיעור או
שקמא יכאב?

בחדרו הוא יושב, לבד במחשב.
איך אגיע אליו?
ועל מה הוא חושב?

מתן פורת, מחנך בחטיבת י"ד גיורא, הרצליה.

בברכת הצלחה,

מוריה טלמור וצוות המדריכים:

שלהבת בני, עידית הוכנברג, סיוון וולמן, עינת דמתי, רחל אילוק,
אפרת פרוסט, אניטה גולשה, אתי אהרון, הילה ליכט שטרית,
סנאא שמאליה, יפי ברנדווין.

עיצוב גרפי גלית סבג "טו דו דיזיין"

הוצאה לאור גף פרסומים, משרד החינוך

התשפ"א - 2020